

ע"פ 52800/02/16 - סברי אבו סאלחה נגד רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"פ 52800-02-16

בפני: כב' ס. הנשיא רויטל יפה-כ"ץ, אב"ד
כב' השופט יעל רז-לוי
כב' השופט יואל עדן
המערער:

סברי אבו סאלחה
על ידי ב"כ עו"ד שלומי בלומנפלד

נגד
המשיבה:
רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע
על ידי ב"כ עו"ד ניר פיינר

פסק דין

השופט יואל עדן:

1. זהו ערעור על החלטת בית משפט השלום באשקלון (כב' ס. הנשיאה השופטת ד. כהן) במסגרתה נדחתה בקשת המערער לפסיקת הוצאות לפי סעיף 80 לחוק העונשין.

כנגד המערער הוגש כתב אישום אשר ייחס לו ביצוע עבירות של החזקת חיית בר מוגנת בניגוד לסעיף 8(א)(3) ו - 14(א) לחוק הגנת חיית בר וסחר ללא היתר בחיית בר מוגנת.

בהכרעת הדין זוכה המערער מהמיוחס לו בכתב האישום, זיכוי אשר נבע מקביעת בית המשפט קמא על כי יש לפסול ראיות שהתקבלו מחיפוש שבוצע, לאור הלכת בן חיים (רע"פ 10141/09 בן חיים נ' מדינת ישראל (6.3.2012)).

לאחר הזיכוי הוגשה ע"י המערער בקשה לפסיקת פיצוי לפי סעיף 80 לחוק העונשין, במסגרתה נטען כי מתמלאות במלואן שתי העילות המצדיקות פיצוי לפי סעיף 80, במקרה זה מן הראוי כי לא יוגש כתב אישום כלל כנגד המערער, או למצער כי יבוטל כתב האישום לכל המאוחר ביום 28.10.13, וכי המדינה נוהגת כמדיניות שלא להגיש כתבי אישום במקרים דומים ראייתית למקרה זה, או למצער לביטולם במקרים דומים, והמשיבה לא פעלה בהתאם למדיניותה, הגישה כתב אישום, ניהלה את המשפט עד תום, וגרמה למערער עוגמת נפש והוצאות מיותרות.

בהחלטה מיום 18.1.16 נדחתה בקשתה הפיצוי ונקבע כי לא קמה בעניינו של המערער העילה הראשונה, בדבר העדר יסוד לאשמה, זאת בשים לב לכך שהלכת בן חיים הינה ממועד שלאחר כתב האישום, וגם לפיה אין מדובר באופן

אוטומטי בפסלות חיפוש, וגם לא העילה השנייה בדבר "נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי", בשים לב לכך שלבית המשפט שיקול דעת רחב, לרבות בחינת טיב הזיכוי, הטעמים שניתנו לו וכל שאר הנסיבות, ובנסיבות העניין היה מקום לליבון והכרעה של מכלול הנסיבות לרבות אלו שעמדו ביסוד החיפוש, ועמדת המאשימה, אף אם בסופו של יום נדחתה, לא היתה נטולת היגיון, וביחס לטענת אכיפה בררנית, לא מצא בית משפט קמא כי המאשימה, בנסיבות מקרה זה, נהגה בחוסר סבירות.

2. בנימוקי הערעור חוזר המערער על הטענות שהועלו בפני בית משפט קמא. נטען כי אכן הלכת בן חיים ניתנה לאחר הגשת כתב האישום, אולם כבר מתחילת התיק הועלתה טענת ההגנה כי מדובר בחיפוש לא חוקי, המאשימה ידעה מלכתחילה כי ההגנה ממקדת טענותיה בעניין זה ובחרה שלא לחזור בה מכתב האישום. המאשימה לא פעלה בדרך שהיתה חובה עליה לפעול כתביעה סבירה, אין חשיבות למועד מתן הלכת בן חיים, ולאור מכתב של ראש אגף החקירות נטען כי כאשר קיימת בעיה ראייתית לפי הלכת בן חיים, המדינה נמנעת מלהגיש כתבי אישום ולכל הפחות חוזרת בה מכתבי אישום שכבר הוגשו, ולמרות זאת המשיכה המשיבה בהליך כנגד המערער.

נטען כי הנסיבות המצדיקות פיצוי היו ידועות למשיבה עוד מתחילת התיק, והתנהלות המשיבה, מקימה את החלופה השנייה לפי סעיף 80 לחוק העונשין בדבר "נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי", ונטען לאכיפה בררנית, הן לאור מכתב של ראש אגף החקירות על ביטול סדרת כתבי אישום, והן לאור כך שכנגד אחרים שהיו יחד עם המערער, לא הוגש כתב אישום, והמשיבה בחרה להגיש את כתב האישום רק כנגד המערער, שעה שבמקום נתפסו שלושה אנשים.

ב"כ המשיבה עותר לדחיית הערעור.

ביחס לאכיפה הבררנית בהקשר של אלו אשר נתפסו יחד עם המערער, נטען כי האישום עסק בהחזקה וסחר של חייט בר, והראיות הספציפיות המפלילות נתפסו בתיקו של המערער, יתר הראיות לא הובילו למסקנה בדבר ציד לא חוקי, ומכאן שהוא הואשם בעבירות המסוימות האמורות, וכנגד האחרים שהיו עימו לא הוגש כתב אישום, ולא קמה טענה בדבר אכיפה בררנית.

נטען כי ההחלטה לפי סעיף 80 הינה סבירה, לא ניתן לומר שלא היה יסוד לאשמה, ואך לאור עמימות מסוימת מדו"ח פעולה, כך שלא ניתן לקבוע חד משמעית האם בוצע חיפוש שבעטיו נתפס התיק, או שהפקח הבחין בנוצות ובדם כשהמערער הוציא את רישיונו כדי להציג רישיונות ציד ונשק לפקח, לא הוגש ערעור.

עוד נטען כי בית משפט לא מצא טעם ונסיבות אחרות שיצדיקו את פסיקת ההוצאות, וכי ההחלטה אם לקבל ראייה או לא הינה לאחר בחינת כלל העדים וביצוע האיזון.

3. לאחר עיון בהכרעת הדין, בבקשה, בהחלטת בית משפט קמא, ובכלל המסמכים שהוצגו, ולאחר שנשמעו טענות הצדדים, המסקנה היא כי דין ערעור זה להידחות.

תחילה להתערבות ערכאת הערעור בהחלטות במסגרת סעיף 80(א) לחוק העונשין - נפסק כי התערבות ערכאת

הערעור בהחלטות אלו שמורה למקרים חריגים ולטעמים מיוחדים, זאת הואיל והערכאה הדיונית היא אשר מכירה היטב את מכלול הנסיבות הקשורות הן בבקשה והן בהליך בו עוסקת הבקשה, אופן ניהול המשפט והתנהלות הצדדים במהלכו.

ר' לעניין זה ע"פ 12003/05 **הישאם חמודה נ' מ"י** (18.9.2008) שם נפסק: **"ההלכה הפסוקה קובעת, כי בית המשפט שלערעור יתערב בהחלטת הערכאה הראשונה - אשר עניינה פיצוי מכוח סעיף 80(א) - רק במקרים חריגים, ואך בהימצא טעמים מיוחדים, שכן אותה ערכאה מטיבה להכיר את נסיבות הבקשה ואת מאפייניו של ההליך בו היא עוסקת, ובפרט את אופני ניהול המשפט ואת התנהלותם של הצדדים בו, שהם הגורמים העיקריים המקימים עילה לפיצוי"**.

אשר לחלופה הראשונה על פי סעיף 80(א) לחוק העונשין, לפיה **"ראה בית המשפט שלא היה יסוד לאשמה"** - לא ניתן לומר כי זהו מצב הדברים בענייננו. היה גם היה יסוד לאשמה. ההחלטה בדבר פסילת הראיה מכוח הלכת בן חיים, לא באה כעניין מובן מאליו או אוטומטי.

ראשית, הגשת כתב האישום הייתה בטרם ניתנה הלכת בן חיים, ואולם, גם אם הייתה היא לאחריה, הרי שלעצם השאלה אם התקיימו התנאים לפסילת הראיה, נדרשה שמיעת ראיות, וגם בהתקיים התנאים, הרי שהדבר היה נתון להפעלת שיקול דעת של בית המשפט, ומובן כי אין משמעות הדבר שפסלות הראיה הייתה מובנת מאליה, ולפיכך, היה יסוד להגשת האישום.

הטענה החלופית בעניין זה הינה כי לכל הפחות היה על המאשימה לבטל את האישום משניתנה הלכת בן חיים, ואולם, גם בטענה זו אין ממש.

כאמור לעיל, ביטול הבאת ראיה בקהל הראיות לאור פגמים כמפורט בהלכת בן חיים, איננו עניין מובן מאליו, גם אינו עניין אשר הינו ברגיל ונעדר הפעלת שיקול דעת שיפוטי, אלא הוא תוצאת בחינה של מכלול הנסיבות והפעלת שיקול דעת שיפוטי.

אשר לחלופה השנייה של סעיף 80(א) לחוק העונשין, אינני מוצא כי קיימות **"נסיבות אחרות"** המצדיקות פיצוי. המבחן לבחינת התקיימות הנסיבות האחרות קשור בבחינת היקף הפגיעה שנגרמה למערער ומשקלה אל מול השיקולים האחרים. ר' לעניין זה ע"פ 12003/05 דלעיל. שם נפסק כי **"במסגרת שיקול הדעת אותו מפעיל בית המשפט בבואו לבחון את התקיימותה של העילה השנייה, עליו לדבוק בכלל לפיו אין די בהצבעה על מצוקה שהייתה מנת חלקו של נאשם שזוכה, ואשר הולדתה במעצרו הממושך החובר לפגיעות שתחומן הולך ומשתרע על מישורי חייו האחרים של האדם. הקשיים שהם מנת חלקו של הנתון במעצר טרם זיכויו כדין, נבחנים, בין היתר, אל מול משמעותה הציבורית של ההעמדה לדין והאינטרסים אותם קידמה ההחלטה בדבר הגשת כתב האישום ... בענייננו, בחינת היקף הפגיעה שנגרמה למערער ומשקלה היחסי, והצבתן אל מול יתר השיקולים הקיימים בעניינו, מובילות למסקנה כי לא קמה עילה לפצותו"**.

בענייננו, אינני מוצא כי היקף הפגיעה הינו כזה אשר מחייב פיצוי, ואינני מוצא כי קמות נסיבות אחרות לפיצוי. האמור הינו מקל וחומר מהנסיבות המפורטות בע"פ 12003/05.

קיים היה אינטרס ציבורי מובהק בניהול ההליך, והמסקנה כי הראיה לא תובא בכלל הראיות, לא הייתה מסקנה ברורה מתחילת ההליך, וגם לא במהלך הדיון, אלא הייתה נתונה להכרעת בית המשפט בהפעלת שיקול דעת על ידו.

ב"כ המערער טען כי המערער זוכה ויש לראות בכך זיכוי לכל דבר ועניין.

אכן כן, אולם, הבחינה של התקיימותן של נסיבות אחרות לפי סעיף 80(א), איננה בחינה הנעצרת בשאלה האם זוכה נאשם אם לאו. בחינת החלופה השנייה לפי סעיף 80(א) מחייבת בדיקת כלל הנסיבות הקשורות להליך והתנהלותו, כמפורט בהלכת ע.פ. 12003/05, וכך עשה בית משפט קמא משבחן את כלל הנסיבות.

טענה נוספת בפי ב"כ המערער והיא לאכיפה בררנית, וזאת בשני מישורים - אינני מוצא ממש בטענה זו באף אחד משני המישורים. כידוע, קבלת טענה בדבר אכיפה בררנית, מחייבת, כי האכיפה הבררנית תהיה **"לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר, או מתוך שרירות גרידא"** ר' בג"צ 6399/96 **סימונה זקין ואח' נ' ראש עיריית ב"ש ואח'**, פ"ד נג(3) 289 בעמ' 305.

אין בעיון בתיק כל ראיה או ראשית ראיה למי מהיסודות האמורים לעיל.

הטענה נטענה ביחס לשני מישורים כאמור - המישור האחד הוא לעניין אי הגשת כתב אישום כנגד שניים אחרים אשר נתפסו יחד עם המערער - מעבר לכך שאינני מוצא התקיימות מי מהיסודות דלעיל, הרי שעל פני הדברים ההחלטה של המאשימה סבירה בשים לב לכך שהראיות לעניין העבירות המסוימות אשר יוחסו למערער, מקורן בתיקו שלו, ועצם העובדה שהיו איתו ברכב שניים נוספים אינה מחייבת העמדתם לדין גם כן. מדובר בהחלטה הקשורה למצב הראייתי בתיק ואין ממש בטענה כנגדה.

המישור השני הינו טענה על כי התביעה ככלל החליטה על ביטול כתבי אישום אשר הלכת בן חיים חלה לגביהם - גם בטענה זו אין ממש, תחילה בהעדר מי מהיסודות המפורטים דלעיל, וגם לגופו של עניין, אין כל פסול ואין כל חוסר סבירות בכך שתובע מחליט בעניין מסוים כן להגיש כתב אישום או להשאירו בתוקף ולהמשיך את ההליך במסגרתו, מקום שסבור הוא ששיקול הדעת אשר יש להפעיל אינו מחייב פסילת הראיה המרכזית.

4. מכל האמור, דין הערעור להידחות, וכך אציע לחברותיי.

יואל עדן, שופט

ס. הנשיא רויטל יפה-כ"ץ:

אני מסכימה.

השופטת רויטל יפה-כ"ץ
ס.נשיא

השופטת יעל רז-לוי:

אני מסכימה.

יעל רז-לוי, שופטת

אשר על כן הוחלט כאמור בחוות דעתו של כב' השופט עדן - לדחות את הערעור.

פסק הדין יישלח לצדדים בדואר, בהתאם לבקשתם.

ניתן היום, י"א תמוז
תשע"ו, 17 יולי 2016,
בהעדר הצדדים.

יואל עדן, שופט

יעל רז- לוי, שופטת

ס.הנשיא, רויטל יפה-כ"ץ
אב"ד